

Duration- 3 Hours

Total Marks- 100

N.B. :- 1) All questions are compulsory. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

2) All questions carry equal marks. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

3) Figures to the right indicates marks. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात

- Q.1 A Discuss the scope and relevance of International Relations.
आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या व्याप्ती आणि समर्पकतेची चर्चा करा. 20
OR किंवा
- B Define power and discuss various determinants of power
सत्तेचा अर्थ सांगून सत्तेच्या विविध निर्धारक घटकांची चर्चा करा.
- Q 2 A Analyse the causes and characteristics of the Cold War.
शीतयुद्धाची कारणे आणि वैशिष्ट्ये यांचे विश्लेषण करा. 20
OR किंवा
- B Define Unipolarity. Assess its impact on the contemporary world politics.
एक ध्रुवीय विश्व रचना संकल्पनेचा अर्थ सांगा. समकालीन जगावरील त्याच्या परिणामांचे मूल्यमापन करा.
- Q 3 A Explain Conflict and discuss changing nature of International Conflict.
संघर्ष संकल्पना स्पष्ट करून आंतरराष्ट्रीय संघर्षाच्या बदलत्या स्वरूपाची चर्चा करा. 20
OR किंवा
- B "Arms Control is a more pragmatic approach to peace than Disarmament." Comment.
"निःशस्त्रीकरणापेक्षा शस्त्र नियंत्रण हा शांततेसाठी अधिक व्यावहारिक दृष्टीकोन आहे." भाष्य करा. 20
- Q 4 A Analyse the positive and negative impacts of Globalisation.
जागतिकीकरणाच्या सकारात्मक आणि नकारात्मक परिणामांचे विश्लेषण करा. 20
OR किंवा
- B Discuss the objectives and role of the European Union
युरोपियन महासंघाच्या उद्दिष्ट्ये आणि भूमिकेची चर्चा करा.
- Q 5 Write Short Notes on **Any Two** of the following टीपा लिहा – कोणत्याही दोन 20
- a) Techniques of Balance of Power
सत्ता समतोलची तंत्रे
- b) Realist Approach
वास्तववादी दृष्टीकोन
- c) IMF
आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी
- d) Collective Security
सामूहिक सुरक्षा
